

Aan de colleges van burgemeester en wethouders  
van de 10 gemeenten in Zuid-Holland Zuid

Uw kenmerk	Ons kenmerk UIT/2004501	Datum 17 december 2020
Onderwerp Vastgesteld inkoopkader jeugdhulp 2022 e.v.	Bijlage(n) 2	Behandeld door Serviceorganisatie Jeugd ZHZ

Geachte leden van het college,

Op 24 september 2020 heeft het Algemeen Bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd (hierna aangeduid als Algemeen Bestuur) besloten om het voorgenomen inkoopkader jeugdhulp 2022 e.v. voor zienswijze voor te leggen aan de deelnemende gemeenteraden.

In deze brief informeren wij u over het besluit dat het Algemeen Bestuur op 10 december 2020 heeft genomen na overweging van de ontvangen zienswijzen. Tevens informeren wij u over het vervolgproces.

Het Algemeen Bestuur heeft besloten:  
het inkoopkader jeugdhulp 2022 e.v. vast te stellen.

### **Kern van de zaak**

Gemeenten stemmen in met het Inkoopkader. Zij geven aan voldoende betrokken te zijn geweest bij de totstandkoming van het Inkoopkader en zien hun lokale inbreng voldoende terug in de uitgangspunten van het Inkoopkader. Gemeenten geven een aantal aandachtspunten mee. Hieronder staan de aandachtspunten genoemd die door vier of meer gemeenten naar voren zijn gebracht:

- Versterken toegangstaak en stevig contractmanagement
- Lokaal waar het kan, regionaal waar nodig
- Grip op het aantal aanbieders met behoud keuzevrijheid
- Kostenbeheersing
- Betrokkenheid bij verdere proces rond inkoop jeugdhulp 2022 e.v.

Naar aanleiding van de zienswijzen is 'Kostenbeheersing' als extra uitgangspunt aan het Inkoopkader toegevoegd (zie ook toelichting kern van de zaak).

De hierboven genoemde aandachtspunten worden onder 'Toelichting kern van de zaak' verder toegelicht en van een reactie voorzien.

Gemeenten noemen daarnaast diverse aandachtspunten die betrekking hebben op de operationele invulling van het Inkoopkader. Deze zullen wij meenemen in de verdere uitwerking van de inkoopstrategie. In februari organiseren wij opnieuw een regionale bijeenkomst voor de raden, waarbij we de raden zullen informeren over de voortgang en de vertaling van het Inkoopkader naar de inkoopstrategie.

In de bijlage vindt u de concept-nota van reactie op de zienswijzen van de gemeenten. Hierin staan alle aandachtspunten opgenomen voorzien van een reactie.

### **Toelichting kern van de zaak**

#### *Versterken toegangstaak en stevig contractmanagement*

Diverse gemeenten geven in hun zienswijzen het belang van het versterken van de toegangstaak aan. De uitvoering hiervan ligt slechts in beperkte mate bij (ondersteuning door) de jeugdhulpaanbieders, maar is vooral een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf.

De overheveling van contractering van de Stichting Jeugdteams naar de individuele gemeenten biedt hierin mogelijkheden, alsmede de voorgenomen integrale benadering van de toegangstaak in veel gemeenten. AEF adviseert de contractering van de jeugdteams lokaal in te richten zodat de taken van de jeugdteams beter gaan aansluiten bij lokaal beleid en dichter bij de voorliggende voorzieningen zitten. Vanuit het Netwerk MT+ wordt een uniform juridisch framework ontwikkeld, maar iedere gemeente maakt daarbinnen zelf afspraken over de taakuitvoering door de Jeugdteams en de vergoeding hiervoor. Deze ontwikkeling past in het streven om meer en nadrukkelijker in te zetten op beschikkingsvrije collectieve voorzieningen in relatie tot bijvoorbeeld wijkteams, welzijnswerk, sportvoorzieningen en onderwijs waardoor er minder beroep hoeft te worden gedaan op specialistische jeugdhulp. Daarnaast zal naast in het proces rondom het inkoopkader worden gekeken hoe de toegang tot zorg beter kan worden georganiseerd met de lokale teams, de GI's en de huisartsen. Parallel aan het inkoopkader wordt vanuit het Netwerk MT+ gewerkt aan de invoering van het werken met een perspectiefplan per gezin waarin over de verschillende domeinen heen wordt vastgelegd welke doelen worden nagestreefd en welke inzet hiervoor wordt gepleegd in het gezin. Toetsing op uitvoering en doelmatigheid moet een plek krijgen binnen de (integrale) wijkteams. Dit impliceert dat de wijkteams ook kunnen bijsturen waar dat nodig wordt geacht. Casusregie is en blijft dus een belangrijk instrument.

Daarnaast worden er SMART-afspraken met aanbieders gemaakt over het bereiken van onze uitgangspunten en doelstellingen via het opstellen van KPI's rondom afschaling, duur en intensiteit in zorg(trajecten), recidive van zorggebruik door jeugdigen en hoe gebruik gemaakt kan worden van de eigen kracht en het sociale netwerk.

Herindiceringen worden kritisch gevolgd op voortgang en noodzaak. Naast stevige casusregie vanuit de wijk- en jeugdteams worden deze SMART-afspraken via contractmanagement gemonitord. Het sturingselement zit dan ook met name in de combinatie casusregie en contractmanagement.

#### *Lokaal waar het kan, regionaal waar nodig*

Gemeenten kunnen zich vinden in het uitgangspunt 'Lokaal waar kan, regionaal waar nodig'. Zij geven hierbij het belang aan van afbakening van de jeugdhulp en demedicaliseren. Dit is een belangrijke randvoorwaarde die door gemeenten zelf moet worden ingevuld. Zoals aangegeven in het Inkoopkader is het sociaal domein primair een lokale opgave; voorliggende voorzieningen, preventieve programma's en opvoedondersteuning zijn het best toegankelijk in wijken en buurten. En als er gespecialiseerde ondersteuning nodig is dan bij voorkeur 'thuis tenzij' of zo nabij mogelijk.

Specialistische en weinig voorkomende jeugdhulp organiseren we (boven)regionaal. Dordrecht geeft aan dat gemeenten in toenemende mate zelf willen gaan bepalen op welke wijze zij de jeugdhulp willen inrichten: 'Gemeenten kunnen en zullen onder druk van de financiën keuzes gaan maken over wat wel en niet onder de jeugdhulp valt. Dit betekent dat niet alle gemeenten na 2022 eenzelfde behoefte kunnen hebben (...)'.

En zo geeft Hardinxveld-Giessendam bijvoorbeeld aan te verwachten dat het inkoopkader en de verdere invulling hiervan zorgen voor flexibiliteit voor gemeenten om zorg lokaal te organiseren en te monitoren, zonder tegen juridische onmogelijkheden aan te lopen.

Als reactie hierop willen we aangeven dat het inkoopkader alle jeugdhulp betreft die de SOJ voor de gemeenten inkoop. Iedere gemeente bepaalt zelf welke collectieve en beschikkingsvrije voorzieningen zij ontwikkelt, inkoop en inzet (de zogenaamde 0e en 1e lijns-voorzieningen). Dit geldt vanaf 1-1-2022 ook voor de contractering van de Stichting Jeugdteams conform het advies van AEF. De SOJ krijgt de opdracht om namens de 10 gemeenten gezamenlijk specialistische jeugdhulp in te kopen (2e lijns-voorzieningen), zulks in afstemming met alle gemeenten. Het is vervolgens aan elke afzonderlijke gemeente weer om te bepalen wat zij hiervan inzet vanuit de wijkteam- en jeugdteams, zulks afhankelijk van het lokale beleid en de lokale behoefte.

#### *Grip op het aantal aanbieders met behoud keuzevrijheid*

In het Inkoopkader is aangegeven dat we momenteel zo'n 145 zorgaanbieders Regionale Transitie Arrangement (RTA), 30 Landelijke Transitie Arrangement (LTA) en 80 aanbieders hebben die 'maatwerk' leveren. Hierdoor is de markt van aanbieders binnen de regio onoverzichtelijk geworden waardoor het moeilijker is voor gemeenten om grip te krijgen en om het volume aan jeugdhulp te beperken. Uit de zienswijzen komt naar voren dat gemeenten onderschrijven dat er meer grip moet komen op het aantal aanbieders met behoud van voldoende keuzevrijheid. Gemeenten geven als aandachtspunt mee dat er voldoende ruimte moet zijn voor identiteitsgebonden zorg, continuïteit van de zorg en, indien nodig, maatwerk. Zo geeft Dordrecht aan te verwachten dat de volgende zaken voorop staan:

- a. Kwaliteit die gewaarborgd wordt;
- b. Continuïteit die gegarandeerd wordt;
- c. Inclusiviteit moet geboden worden. Dit betekent dat instellingen tegemoet moeten komen aan zoveel als mogelijk denominaties.

Bij de inkoop van de jeugdhulp zullen wij hier zorgdragen voor het waarborgen van de kwaliteit, de continuïteit, inclusiviteit wat betreft het tegemoetkomen aan zoveel als mogelijk denominaties en, indien nodig, maatwerk.

#### *Kostenbeheersing*

Vrijwel alle gemeenten verwijzen in hun zienswijzen naar het financiële aspect van het inkopen van jeugdhulp. Een aantal gemeenten vraagt hierbij om 'kostenbeheersing' meer expliciet op te nemen in het Inkoopkader.

Gemeente Gorinchem zegt hierover: 'Het inkoopkader moet bijdragen aan passende en effectieve ondersteuning en hulp, meer lokale regie/ lokaal maatwerk en een betere beheersing van de kosten. Het is daarom vreemd dat kostenbeheersing niet is opgenomen als uitgangspunt.

Wij vragen u dat toe te voegen.' Om die reden is 'Kostenbeheersing' nu als extra uitgangspunt opgenomen in het Inkoopkader door middel van de volgende tekst: 'Het beheersen van de kosten is een belangrijk uitgangspunt voor het inkopen van jeugdhulp in 2022 en verder.

Alleen gezamenlijk kunnen we de jeugdhulpkosten terugdringen en beheersen. Kostenbeheersing vindt enerzijds aan de voorkant plaats, via maatregelen die individuele gemeenten inzetten op het vlak van preventie, voorliggende voorzieningen, toeleiding en casusregie. Anderzijds vindt kostenbeheersing aan de achterkant plaats via het normenkader, monitoring en contractbeheer. Ook andere uitgangspunten uit dit Inkoopkader dragen bij aan het beheersen en terugdringen van de kosten. Dit zijn met name: Beter inzetten eigen kracht en netwerk gezin, Normaliseren en demedicaliseren, Versterken toegangstaak en SMART afspraken met aanbieders'.

*Betrokkenheid bij verdere proces inkoop jeugdhulp 2022 e.v.*

Gemeenten geven aan dat zij de betrokkenheid bij de totstandkoming van de Inkoopstrategie hebben gewaardeerd. In het verlengde hiervan willen gemeenten meegenomen worden in de verdere uitwerking van de Inkoopstrategie. Zo ziet Hoeksche Waard inkoop als een belangrijke kans om de trend van de stijgende kosten te doorbreken en geeft Gorinchem aan dat de keuzes voor de inkoopmethodiek gevolgen hebben voor het welslagen van onze ambities en uitgangspunten. Gemeenten geven aan dat het van belang is dat er tijdig gelegenheid is om lokale wensen kenbaar te maken. En er moet, wanneer er een raadsbesluit nodig is, voldoende ruimte zijn om het debat voor te bereiden en met elkaar te kunnen voeren. Wat betreft de inkoopstrategie zullen er per segment een inkoopmethode en een financierings-systeem uitgewerkt worden. De voorbereiding hiervoor is in volle gang via de zogeheten ontwikkeltafels per segment. Gedurende het inkoopproces worden de 10 gemeenten zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau betrokken. In februari 2021 zal opnieuw een regionale bijeenkomst voor de raden georganiseerd worden waarbij de raden geïnformeerd worden over de uitkomsten van de ontwikkeltafels en de uitwerking van de inkoopstrategie.

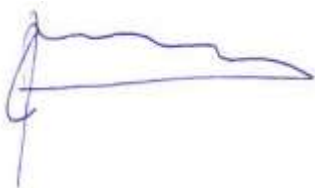
**Vervolg**

De komende maanden ligt de focus op de verdere uitwerking van de inkoopstrategie. De uitwerking van de inkoopstrategie moet leiden tot een eerste opzet van een programma van eisen. Via ontwikkeltafels wordt dit bij de aanbieders en bij andere betrokken stakeholders getoetst. Zoals hierboven aangegeven zal in februari 2021 opnieuw een regionale bijeenkomst voor de raden georganiseerd worden om u te informeren over de verdere uitwerking van de inkoopstrategie.

Wij verzoeken u deze brief ter informatie aan te bieden aan uw College en gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,  
Het dagelijks bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd.

De secretaris,



C. Vermeer

De voorzitter,



H. van der Linden